

Rozpoczęcie działalności gospodarczej

Stan prawny obowiązujący od 31.03.2009 r.

Od 31 marca 2009 roku osoba fizyczna rozpoczynająca działalność gospodarczą nie musi odwiedzać wielu urzędów w celach rejestracyjnych - składa jeden zintegrowany wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej tylko w urzędzie gminy - w tzw. „jednym okienku”, skąd urzędy gmin przesyłają wniosek do poszczególnych instytucji (ZUS, Urząd Statystyczny i Urząd Skarbowy).

1. Pojęcie działalności gospodarczej

Działalnością gospodarczą - w rozumieniu ustawy z 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) - jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Warto jednak zauważyć, że przepisów tej ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów.

Od 1 stycznia 2007 r. weszły w życie zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.), w której ustawodawca wprowadził nową definicję działalności gospodarczej, a przede wszystkim określił czynności, których nie uznaje się za działalność gospodarczą.

Za działalność gospodarczą nie uznaje się czynności, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:

- odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat tych czynności oraz ich wykonanie ponosi zlecający wykonanie tych czynności,
- są one wykonywane pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez zlecającego te czynności,
- wykonujący te czynności nie ponosi ryzyka związanego z prowadzoną działalnością.

Wystarczy niespełnienie jednego z tych warunków, aby czynności podatnika były uznawane za pozarolniczą działalność gospodarczą.

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą określany jest mianem **przedsiębiorcy**.

Przedsiębiorcą w rozumieniu wyżej cytowanej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Przedsiębiorcą może zostać jedynie ta osoba fizyczna, która jest pełnoletnia posiada pełną zdolność do czynności prawnych. Osoba częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniona nie może podejmować i wykonywać działalności gospodarczej.

Podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

2. Formalne rozpoczęcie działalności gospodarczej – „jedno okienko”

Od 31 marca 2009 r. obowiązuje nowa procedura rejestracji działalności gospodarczej osób fizycznych poprzez tzw. „jedno okienko”. Oznacza to, że **do założenia firmy wystarczy złożenie jednego wniosku, zamiast czterech dotychczasowych**

(w urzędach: gminy, skarbowym, statystycznym i w ZUS). W efekcie nie jest wymagane zgłaszanie się (poza wyjątkami) do innych instytucji, bowiem wszelkich formalności rejestracyjnych za przedsiębiorcę dokonuje organ ewidencyjny. To obowiązkiem organu ewidencyjnego jest przesłanie wniosku do GUS, ZUS i urzędu skarbowego. Urząd musi tego dokonać w ciągu 3 dni. Na tej podstawie przedsiębiorca uzyskuje NIP (jeśli go wcześniej nie posiadał), zostaje zgłoszony jako płatnik składek lub dokonana zostaje zmiana zgłoszenia zgodnie z przepisami o ZUS lub KRUS.

Wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej jest zatem jednocześnie:

- wnioskiem o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON),
- zgłoszeniem identyfikacyjnym albo aktualizacyjnym, o których mowa w przepisach o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników,
- zgłoszeniem płatnika składek albo jego zmiany w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych albo zgłoszeniem o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Powyższe nie obejmuje jednak sytuacji, gdy wniosek dotyczy zmiany danych nieobjętych wpisem do ewidencji działalności gospodarczej.

3. Organ ewidencyjny

Dla przedsiębiorców prowadzących jednoosobowo działalność gospodarczą tym organem ewidencyjnym jest urząd gminy (miasta) - wyjątkiem od tej zasady będzie przypadek takiej działalności gospodarczej, do rozpoczęcia której wymagane jest uzyskanie zezwolenia czy koncesji; wówczas przedsiębiorca zacznie funkcjonować dopiero po ich uzyskaniu.

Tak więc wniosek składany jest przez przedsiębiorcę do gminy prowadzącej ewidencję działalności gospodarczej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania przedsiębiorcy, a przez przedsiębiorcę zachowującego miejsce stałego pobytu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - do gminy właściwej ze względu na główne miejsce wykonywania działalności na terytorium RP.

Natomiast organem ewidencyjnym dla spółek prawa handlowego (np. spółka partnerska, komandytowa, jawna, spółka z o.o., spółka akcyjna) jest Krajowy Rejestr Sądowy. Tam też należy złożyć zintegrowany wniosek o wpis do rejestru.

Wniosek EDG-1 ma tylko dwie strony i dodatkowo trzy strony załączników (*EDG-RB, EDG-MW, EDG-RD*). We wniosku należy podać nie tylko dane niezbędne do rejestracji w gminnej ewidencji działalności gospodarczej, ale także dane niezbędne w urzędach: statystycznym, skarbowym i w ZUS.

Wymaganymi informacjami będą w szczególności:

- dane dotyczące przedsiębiorcy,
- oznaczenie przedsiębiorcy,
- rodzaje działalności,
- dane adresowe (lokalizacja firmy, adres wykonywania działalności, adres do korespondencji),
- liczba zatrudnionych,
- informacje dotyczące rachunku bankowego,
- data powstania obowiązku opłacania składek w ZUS lub dane o ubezpieczeniu w KRUS.

Do wniosku należy dołączyć załącznik **EDG-RB** „Informacja o rachunkach bankowych” (jeżeli przedsiębiorca posiada rachunek bankowy). Przedsiębiorca, który będzie prowadził działalność w kilku miejscach (np. kilka sklepów) będzie musiał dodatkowo wypełnić załącznik **EDG-MW**.

Ponadto, jeżeli w ramach uruchamianej firmy będzie konieczne podanie więcej niż 10 klasyfikacji PKD, wówczas niezbędne będzie złożenie załącznika **EDG-RD**.

Wniosek o wpis można złożyć osobiście lub poprzez pełnomocnika w organie ewidencyjnym. Można też wysłać go pocztą - listem poleconym. Jednakże w takim przypadku będzie istniała konieczność notarialnego poświadczenia podpisu. Wniosek można również złożyć elektronicznie za pomocą formularza *on-line*. Formularze takie są dostępne na portalach internetowych poszczególnych gmin. Aby wniosek elektroniczny był ważny, w momencie składania konieczne będzie złożenie podpisu elektronicznego. Gdyby natomiast osoba wypełniająca w ten sposób wniosek nie posiadała podpisu elektronicznego, wówczas w ciągu trzech dni od jego złożenia organ gminy zawiadomi ją o obowiązku uzupełnienia.

Zgodnie z nowelizacją przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej od dnia 31 marca 2009 r. **nie są pobierane żadne opłaty** za złożenie wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Opłat nie trzeba również ponosić w przypadku wprowadzania jakichkolwiek zmian dotyczących prowadzonej już firmy.

WAŻNE!!!

Każdy przedsiębiorca rozpoczynający działalność gospodarczą, który wybierze formę opodatkowania przychodów inną niż opodatkowanie na zasadach ogólnych wg progresywnej skali podatkowej (a więc karta podatkowa, ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, zasady ogólne według stawki liniowej) **ma obowiązek poinformowania urzędu skarbowego o tym, jaką formę opodatkowania podatkiem dochodowym wybiera** oraz w jaki sposób będzie prowadził ewidencję podatkową,

Powyższy obowiązek wiąże się zatem z koniecznością złożenia oświadczenia w tej sprawie we właściwym urzędzie skarbowym.

Ponadto przedsiębiorcy, którzy chcą albo muszą zarejestrować się jako podatnicy podatku od towarów i usług **są obowiązani do złożenia we właściwym urzędzie skarbowym zgłoszenia rejestracyjnego VAT-R** - zarejestrowania się w urzędzie skarbowym jeszcze przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu podatkiem VAT.

Jednocześnie osoba rozpoczynająca działalność w formie **spółki cywilnej** musi oprócz złożenia w urzędzie gminy jednego wspólnego wniosku EDG-1 **dodatkowo złożyć w urzędzie skarbowym druk NIP-2 oraz NIP-D**.

4. Formalności związane z NIP

Osoba, która rozpoczyna prowadzenie działalności gospodarczej, nie składa już w urzędzie skarbowym zgłoszenia identyfikacyjnego lub aktualizacyjnego na formularzu NIP-1. **Zgłoszenie rejestracyjne składane jest w ramach wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej EDG-1**. Wynika to z art. 5a ust. 1 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r. nr 269, poz. 2681 ze zm.).

Zgłoszenia dokonuje się **jednorazowo**, bez względu na rodzaj oraz liczbę opłacanych przez podatnika podatków, formę opodatkowania, liczbę oraz rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej oraz liczbę prowadzonych przedsiębiorstw.

Jeżeli którakolwiek z danych wskazanych w zgłoszeniu identyfikacyjnym (wniosku EDG-1) ulegnie **zmianie**, podatnik ma obowiązek dokonać zmiany we wpisie do ewidencji działalności poprzez złożenie zgłoszenia aktualizacyjnego.

Podatnicy składają je w odpowiednich terminach:

- podatnicy podatku od towarów i usług - nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych,
- pozostali podatnicy - nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych.

5. Wybór formy opodatkowania

Podatnik będący osobą fizyczną, rozpoczynając działalność gospodarczą musi podjąć decyzję o wyborze formy opodatkowania.

Obecnie podatnik ma do wyboru: kartę podatkową, ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, zasady ogólne. Niestety wybór sposobu opodatkowania nie zależy od woli podatnika, a od charakteru działalności, jaką zamierza on prowadzić.

Istnieje możliwość złożenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego pisemnego wniosku lub oświadczenia o zastosowaniu form opodatkowania określonych w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym. Chcąc wybrać jedną ze zryczałtowanych form opodatkowania, do jakich należą ryczałt od przychodów ewidencjonowanych oraz karta podatkowa, musi ten fakt zgłosić na piśmie.

W przypadku ryczałtu ewidencjonowanego - jest to pisemne **oświadczenie** o wyborze tej formy opodatkowania, natomiast w przypadku karty podatkowej - pisemny **wniosek** o zastosowanie tej formy opodatkowania (PIT-16). Należy w tym miejscu podkreślić, że wybór jakiegokolwiek ze zryczałtowanych form opodatkowania wymaga spełnienia szeregu warunków określonych w ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. *o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne* (Dz. U. Nr 144, poz. 930 ze zm.).

W sytuacji gdy podatnik uzna, iż w celu uzyskania przychodów z działalności będzie musiał ponieść duże wydatki - korzystniejsze może okazać

się płacenie podatku dochodowego na zasadach ogólnych według skali podatkowej.

Opodatkowanie na zasadach ogólnych wynika z przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz.176 ze zm.). Podstawę opodatkowania stanowi faktycznie uzyskany dochód, czyli nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania (na podstawie zapisów dokonywanych w prowadzonej przez podatnika podatkowej księdze przychodów i rozchodów albo księdze rachunkowej).

Na podstawie tej samej ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych rozliczać będą się podatnicy, którzy wybrali podatek liniowy 19 %. Nie jest on jednak dostępny dla podatników świadczących usługi na rzecz byłych pracodawców takie, jakie świadczyli na ich rzecz w ramach stosunku pracy w tym albo w poprzednim roku podatkowym.

6.Rejestracja w zakresie podatku od towarów i usług

Obowiązki w zakresie podatku od towarów i usług (w skrócie VAT) uregulowane zostały w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (Dz. U. Nr 54, poz.535 ze zm.). Dotyczą osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, prowadzących samodzielnie działalność gospodarczą, które przed dniem wykonania pierwszej czynności opodatkowanej (odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, eksport towarów, import towarów, wewnątrz wspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terenie kraju, wewnątrz wspólnotowa dostawa towarów) obowiązane są złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego **zgłoszenie rejestracyjne na druku VAT-R**.

Naczelnik urzędu skarbowego potwierdza zarejestrowanie podatnika jako „podatnika VAT

czynnego" (który ma obowiązek rozliczać się z VAT) lub jako „podatnika VAT zwolnionego" (który nie ma obowiązku rozliczać się z VAT).

Oplata skarbową za wydanie takiego potwierdzenia wynosi **170 zł** (należy ją uiścić na konto Urzędu Miasta i Gminy w Goleniowie).

W przypadku rejestracji **podmiotu rozpoczynającego działalność**, formularz **VAT-R** składa się **przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu**.

7. Obowiązek posiadania rachunku bankowego.

W praktyce każdy przedsiębiorca musi posiadać rachunek bankowy związany z działalnością gospodarczą.

Obowiązek taki wynika pośrednio z przepisów:

- ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807 ze zm.),
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz.535 ze zm.).

Postanowienia ustawy o swobodzie gospodarczej, wskazują obowiązek dokonywania niektórych płatności w formie bezgotówkowej (art.22 ustawy). Dotyczy to wyłącznie rozliczeń (dokonywania i przyjmowania płatności związanych z działalnością gospodarczą) między przedsiębiorcami, gdy jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza równowartość **15 000 euro**. Dlatego też, nawet jeśli zakłada się z góry, że transakcje nigdy nie będą przekraczały tej kwoty, dla własnej wygody dobrze jest założyć rachunek dla firmy. Obrót bezgotówkowy jest bowiem znacznie wygodniejszy i bezpieczniejszy.

8. Wykonanie pieczętki.

Wprawdzie obowiązek posiadania pieczętki firmowej nie wynika z żadnych powszechnie obowiązujących przepisów, jednak może się ona okazać niezbędna nie tylko w trakcie prowadzenia działalności (choćby przy wystawianiu faktur VAT), ale już na etapie załatwiania formalności związanych z założeniem własnej firmy.

Pieczętka firmowa powinna zawierać następujące informacje: nazwa firmy oraz imię i nazwisko, dane adresowe, numery telefonów, REGON, NIP.

*Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Goleniowie*

Dodatkowe informacje można uzyskać:

- Dzwoniąc do Krajowej Informacji Podatkowej:
 - z telefonu stacjonarnego - nr 0 801 055 055
 - z telefonu komórkowego - nr (22) 330 0 330.
- Na stronie internetowej Ministerstwa Finansów: www.mofnet.gov.pl
- Na stronie internetowej Urzędu Skarbowego w Goleniowie: www.us-goleniow.is.szczecin.pl lub: www.izba-skarbowa.szczecin.pl